

ENTREVISTA

Josep Porcar

ESCRITOR

Eduard Ramírez
Josep Porcar (Castelló de la Plana, 1973) és un menestral de les paraules, de temes actuals i llençatge consistent. Ha decidit oferir al blog que manté (www.porcar.net) *Els estius*, el seu nou poemari que ara també edita Brosquil. Feia deu anys que Porcar no publicava cap llibre de poemes, després de guanyar els premis Miguel Hernández, Senyoriu d'Ausiàs March i Octubre. Apareix, a més, a l'antologia blocaire *La catòsfera literària* (Cossetània). *Els estius* presenta versos d'expressió poderosa, reposats i compromesos amb la vivència: bona poesia accessible a la xarxa.

-Després d'un seguit de premis importants, per què tants anys sense publicar?

-No tinc pressa. No m'agrada ni m'agrada la sensació que ja patisc cada dia quan, a la impremta on treballo, he d'acomplir els terminis exigits. Els últims dos anys, la impossibilitat de publicar el poemari m'abocà a una certa desesperació. Sincerament. Però també a la rebel·lió. Això del «si no guanyes, no publiques» és una cosa que s'ha d'acabar. I les noves tecnologies, si compten amb les ganes del poeta, ho permeten. Els premis són molt bonics i afavoreixen la promoció dels volums, però han fet caure el poeta en una certa comoditat.

«Internet està revolucionant la situació de la poesia»

■ Josep Porcar ha publicat «Els estius», el seu nou poemari, a Internet i en dos mesos ja l'han descarregat més de 1.200 internautes. Ara el llibre apareix també en paper, publicat per Brosquil, però l'autor reivindica les possibilitats d'edició de la xarxa.

-Publicar a internet permet incloure estímuls audiovisuals. S'eixampla així la capacitat evocativa del poema?

-Són estímuls opcionals. Els referents, històrics o conceptuals, són importantíssims en la poesia. No tant, potser, per a ser entesa com per a ser sentida. És com la música, en això. Si el poema ofereix un accés immediat a fonts d'informació que contextualitzen els versos (siguen altres versos, llibres, imatges, músiques, vídeos...), ajuda a sobreviure el text. Això no significa que la poesia haja de ser explicada, explicitada, però sí que permet que les seues intencions siguin més ben al·ludides, insinuades, suggerides. El fet de llegir i escriure és tan important com convidar a llegir i escriure.

-També facilita l'accés als lectors i en permet major difusió?

-Tècnicament, multiplica la difusió a un cost molt baix. Ara bé,

ARXIU J. P.

J. Porcar (Castelló de la Plana, 1973).

l'obertura al públic no és una qüestió només tècnica, sinó també espiritual. Per a mi, un poeta clar és aquell que fa tot el possible per la construcció d'un llençatge i una veu que el lector pu-

gue sentir com a còmplice, confident, pròpia. L'hipertext, en la poesia, té la mateixa finalitat. Si permet una major difusió, dependrà, com en els llibres impresos, dels ànims del poeta.

-Per què ha publicat «Els estius» a banda del circuit editorial habitual?

-En les nostres circumstàncies, parlem d'una qüestió de minories. En primer lloc, perquè és poesia, el més marginal i també el més marginat dels gèneres literaris. Segon, perquè està escrita en català, és a dir, una llengua minoritzada i minoritària. I tercer, hem de sumar l'escàs dinamisme de les nostres editorials. L'única eixida que ha tingut el poeta valencià per a publicar ha estat guanyar algun premi, i a causa dels precaris canals de distribució, no li ha garantit l'accés a un públic nombros i divers. Internet i els nous formats digitals revolucionen aquesta situació. La relació entre escriptor i lector és ara directa, i el lector pot interpel·lar l'autor sobre la seua obra. És una gran oportunitat, els temps estan canviant.

-Com explica l'experiència del Bloc de Lletres (www.blocsdelletrés.com)?

-Sempre m'han apassionat les revolucionàries possibilitats que les tecnologies obrin en el món de la comunicació i l'edició de textos. Això ha fet possible el naixement del Bloc de Lletres,

reconegut com el primer Hiperbloc Català de Literatura, internacionalment pioner en la seua especialitat. Blocs de Lletres síndica (recull) escrits de diferents blocs relacionats amb el món de la literatura, preferentment la catalana, gràcies a un sistema automàtic de lectura RSS que periòdicament actualitza les fonts textuals (*feeds*) existents. La idea és compartir i facilitar un accés global, ràpid, fàcil i flexible a moltes i diverses fonts d'informació amb referències literàries.

-I el públic? Com valora la seua resposta?

-Una resposta boníssima, la del públic. L'han descarregat i he rebut correus de persones que mai no hauria conegut de no haver publicat aquest poemari. Després de dos mesos, el monitor de comptabilitat de descàrregues marcava 1.263. Una xifra superior al número d'exemplars de poesia que arriba a publicar, per premi guanyat, qualsevol editorial al nostre país. Xifres, sí, però estic emocionat. Amb els lectors he comentat els poemes i els hem discutit.

-Espera que aquesta experiència provoqu canvis en el nostre entorn poètic?

-En sóc escèptic, no sóc dels qui espera. Jo em llance a fer coses en les que crec, cas del meu últim llibre. Tampoc he tingut voluntat d'esdevenir redemptor de cap mena de malaltia gremial. Ho he fet perquè volia arribar a un públic lector que existeix però que m'era negat. Després, altres escriptors s'hi han aventurat virtualment, gràcies en bona part a eines com l'ISSU. Si aquesta iniciativa ha servit, d'una manera o altra, magnífic.

III
«Els premis són molt bonics i afavoreixen la promoció, però han fet caure el poeta en una certa comoditat»

LIBROS

El testimonio de Valtin, agente doble de la Komitern y la Gestapo Por las entrañas del siglo XX

Andrés Pau
La reedició de un libro que resulta difícil de encontrar incluso en las librerías de viejo de la red es siempre una buena noticia. La reedición de *La noche quedó atrás* es, pues, un acontecimiento de primer orden. Pero también confirma, la palabra «reedición» lo dice todo, una terrible sospecha: *La noche quedó atrás* de 2008 —a pesar de su traje de gala, sus tapas duras, el buen papel y la sobrecubierta— reproduce punto por punto, tilde por tilde, la infumable traducción de 1966, tan infumable que —y sólo es un ejemplo entre cientos, ¡qué mala es!— mientras un nazi tortura a un comunista en las cloacas del cuartel general de la Gestapo, exclama: «¡Hijo de ramera!». Sin comentarios. ¡Qué pena que a los editores no les haya llegado para contratar a un buen traductor! Incluso podían haber solventado el problema echando mano de cualquier becario que fuese capaz

de lubricar los chirridos léxicos y sintácticos del texto y así poder saborearlo en la medida que realmente merece. En fin.

La noche quedó atrás es el testimonio que escribe Jan Valtin —seudónimo de Richard Krebs— a los 36 años en 1941, cuando consigue llegar a los Estados Unidos tras haber escapado de las garras de la Gestapo y la GPU, las policías políticas nazi y soviética respectivamente; ahí es nada. Hijo de marino, su infancia discurrió por numerosas ciudades portuarias. Pronto entró en la marina mercante y también enseguida tomó conciencia de clase y se afilió al sindicato de los marineros y estibadores. (Entonces, hacia los primeros años veinte y casi avergüenza decirlo, afiliarse a un sindicato era una tarea arriesgada y peligrosa, propia de tipos corajudos y lanzados, que se sentían actores —protagonistas, secundarios o figurantes de una gran escena de masas—

en la trágica mojiganga de la revolución mundial). Además, el hecho de ser políglota, generoso y solidario, así como sus profundísimas convicciones políticas permitieron a Krebs ocupar puestos de primer orden en la organización de huelgas, algaradas e insurrecciones en muchos puertos de Europa, América y Asia. Eso sí, siempre —¡ay!— bajo la tutela y el mandato de la III Internacional Comunista, la Komitern, en su momento la única Iglesia de los revolucionarios de todo el mundo.

Los rastreadores de personajes secundarios de la historia, aquellos tipos que se batieron el cobre como colosos en las décadas segunda y tercera del siglo pasado, han tenido y tienen en este libro una mina inagotable. Son docenas y docenas: aparecen, pronuncian unas palabras o ni siquiera eso, conspiran, luchan en las calles, son detenidos y detienen, son torturados y ejecutados y torturan y eje-

Jan Valtin

La noche quedó atrás

Traducción de Julio Bernal Seix Barral, Barcelona, 2008

cutan, son engañados y engañan... Tipos cuyos apellidos o alias acaban en «-mann» o en «-ovski» o en «-sson» y tienen tantos sobrenombres como dedos en las manos y una fe ciega —¿hay alguna fe que no lo sea, que se quede sólo en miope o hipermetrope?— en la transformación de la sociedad. Tipos que no suelen aparecer en los

manuales —Danilo Kis rescató a uno de ellos, Badura, en su *Enciclopedia de los muertos*— pero que sin su descomunal arrojo —y ceguera— el siglo XX habría sido otro cantar. Se les llamó activistas, terroristas, espías, agitadores... Se les enterró en los vertederos de la historia y pocos fueron los que dieron nombre a una calle. Eran capaces de idear —o sólo llevar a la práctica— maquinaciones inverosímiles y malélicas que, en ocasiones, triunfaban. Esos tipos audaces y fanáticos, cuya generosidad conmueve, sin medias suelas en su carácter, decíamos, conforman gran parte de las entrañas del siglo XX, unas entrañas en ocasiones luminosas, casi siempre malolientes y nauseabundas, pero entrañas al fin y al cabo. Y sin entrañas, que sepamos, no hay vida; mucho menos vida inteligente.

La noche quedó atrás permite múltiples lecturas, y cualquiera de ellas satisfará a los lectores más heterogéneos. Podemos abordarla como un libro de memorias plagado de suculentas experiencias viajeras, amorosas y sindicales. Tam-